

Vuorovaikutteinen tilannekuva

- Ensimmäinen foorumi ja sen valmistelu

**Avoin perehdytys, tilaisuus 4
25.1.2023**

**Suomen
kasvu-
käytävä**

SISÄLTÖ

- Tilannekuvaprosessi tavoite
- Ensimmäisen foorumin juoksutus
- Yrityskysely 1. foorumin tietosyötteenä
- Prosessin jatko ensimmäisen foorumin jälkeen

1. FOORUMIN VALMISTELU

TEEMAN YRITYSTEN JA OPPILAITOSTEN YHTEISTYÖ

Suunnitteluryhmä vastaa foorumin valmistelusta

Ensimmäisessä yhteisessä foorumissa tuotetaan aineistoa ja näkemyksiä SWOT-analyysin ensimmäistä versiota varten.

Valmistautumisessa on olennaista mm.

- **Yrityskyselyyn** tutustuminen ja sen täydentäminen omalla aineistolla
- **Suunnittelu**, miten tietoa tulkitaan yhdessä foorumissa
- **Varmistaa** keskeisten sidosryhmäedustajien mukaantulo

ESIMERKKI TILANNEKUVASTA SYKSYLTÄ 2021: KUUMA-KUNNAT

S	W
O	T

→ Tunnistetut ilmiöt →

TAHDOMME, ETTÄ...

...hyvän kierre ja positiivinen väestönkasvu jatkuu Kuuma-seudulla.

...Kuuma-seutu on tunnettu hyvän elämän mahdollisuuksista ja sen ääntä kuullaan päätösten valmistelutyössä.

...Kuuma-seutu on yrityksille houkutteleva paikka sijoittua ja toimia.

...hanke- ja kehittämistoiminta on systemaattista, tarveperusteista ja resurssiviisasta.

...digitaaliset palvelut ovat saavutettavia ja käyttäjillä valmiudet käyttää niitä.

...tietoturvaan ja hybridivaikuttamiseen kiinnitetään riittävästi huomiota.

...että kunta- ja aluetasolla tehdään selkeä strategia datatalouden hyödyntämisestä.

TÄMÄ TARKOITTAÄ, ETTÄ...

...pidämme asuin ympäristön pikkukaupunkimaisena ja luonnonläheisenä ja panostamme liikenneinfraan, jotta asuin ympäristö houkuttelee etätönläisiä.

...Kuuma-kunnat tekevät yhteismarkkinointia työpaikkojen, yritysten ja asumisen suhteen ja vaikuttavat tulevaisuuden päätöksentekoon yhdessä. Lisäämme näkyvyyttämme ja vaikuttamistyötämme.

...palveluita tuotetaan alueella yhden luukun periaatteella: osaajien saatavuus, mukaan lukien KV-rekrytoinnit, asettautumispalvelut muuttajille, yritys- ja kehittämisspalveluiden yhteistyön tiivistäminen, digitalisaation ja vihreän siirtymän mahdollistavat tukipalvelut. KUUMA-infoportaali yrityspalveluja tuottaville.

...hanketoimintaa koordinoidaan keskitetympin ja yhteiseltä alustalta, olennaiset toimijat sitoututetaan mukaan. Toteutetaan toimenpiteet viiveettä ja oikea-aikaisesti.

...Kuuma-seudun palvelut digitalisoidaan yhteistyössä, digitaalisia ratkaisuja ja välineitä hankitaan yhteistyössä ja alueen digiosaamista edistetään yhteistyössä. Yrityksiä tuetaan liiketoiminnan digitalisoinnissa mm. osana vihreää siirtymää.

...kansalaisten digilukutaitoon kiinnitetään huomiota ja kannustetaan kaikkia toimijoita varmistamaan omien järjestelmien tietojen oikeellisuus ja turvallinen käyttö.

...Kunnat määrittelevät, mitä dataa tarjotaan ja mitä itse hankitaan ja mihin käyttötarkoituksiin.

TILANNEKUVAN MUODOSTAMISEN PROSESSI

Suunnitteluryhmän
kokoaminen ja
tahtotila
prosessiin

Valmistautuminen
Tiedontuotanto
Yrityskysely

1

FOORUMI

Yritysten ja oppilaitosten yhteistyö

Tilannekuvan välityöstö
Tiedontuotanto
Yhteiskehittämisen portfolio
Valmistautuminen

2

FOORUMI

Alueen hanke- ja kehittämistyö

FOORUMI

Alueen osajatilanne

3

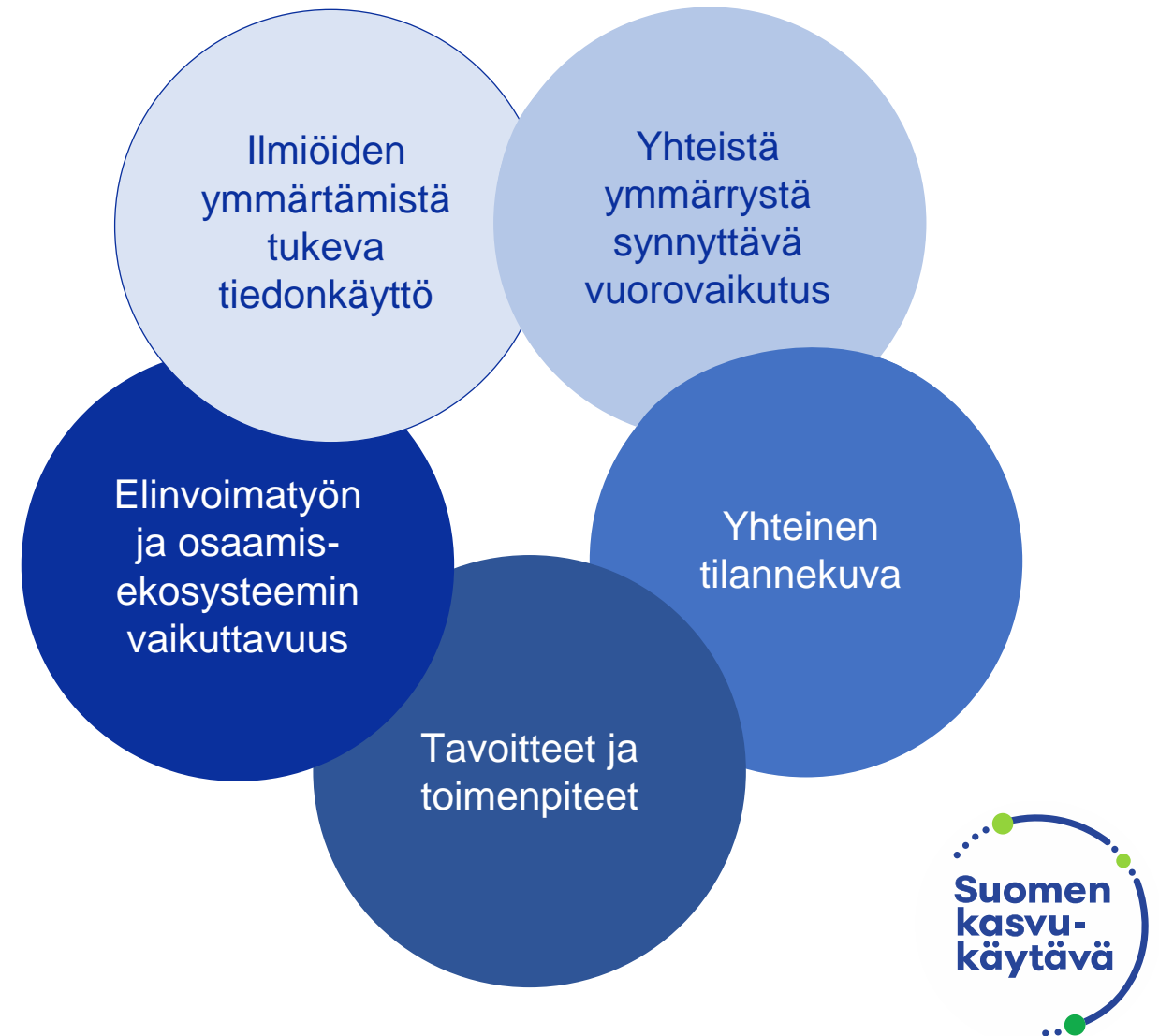
Tilannekuvan välityöstö
Tiedontuotanto
Sitran väestöselvityksen
hyödyntäminen
Valmistautuminen

Alueen
seuraavat
askeleet

**Tilannekuvan
koonti**

- ✓ Monipuolinen tiedonkäyttö, tiedon yhteinen tulkinta, jatkuva vuoropuhelu
- Kolmikanta mukana kaikissa vaiheissa
 - yritykset/ yrittäjäjärjestöt
 - oppilaitokset / kehittäjäorganisaatiot
 - julkiset toimijat

Toimintamalli – Mitä se on?

- Tavoitteellinen, pitkäkestoinen kehittämisprosessi, joka tuottaa konkreettisen lopputuloksen (**tilannekuva**)
- Työskentelyprosessi, joka tukee yhteisen ymmärryksen luomista
- Edellyttää kaikkien toimijoiden aktiivista roolia
- Tavoitteena monipuolinen vuorovaikutus toimijoiden kesken
- Puheenvuoroissa pyritään analyysihin
- Liitettävissä osaksi muuta kehittämistä

Mitä toimintamalli ei ole?

- Tavanomainen seminaari tai kuulemistilaisuus
- Koulutustilaisuus
- Informaation jakoa
- Puheenvuorot eivät ole esittelyitä
- Irrallista, ylimääräistä työtä

Ennen ensimmäistä tilannekuvafoorumia

TILANNEKUVAN TUOTTAMISPROSESSI

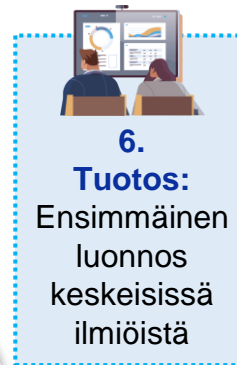
PROSESSIN KÄYNNISTYS

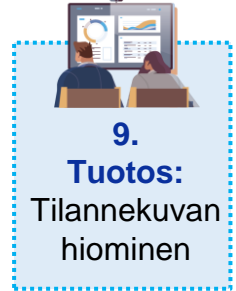
2. Tiedon tuottaminen SWOT-analyysia varten:
Mitä elinvoima on?
Alueen vahvuudet ja heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet

5. SWOT-analyysin ensimmäisen version täsmennys:
Alueen vahvuudet ja heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet
Alustavat ilmiöt

8. Ilmiöiden täsmennys ja tarkempi keskustelu kustakin ilmiöstä

10. TILANNEKUVAN JULKISTAMINEN

TAVOITTEET JA HALUTUT LOPPUTULOKSET

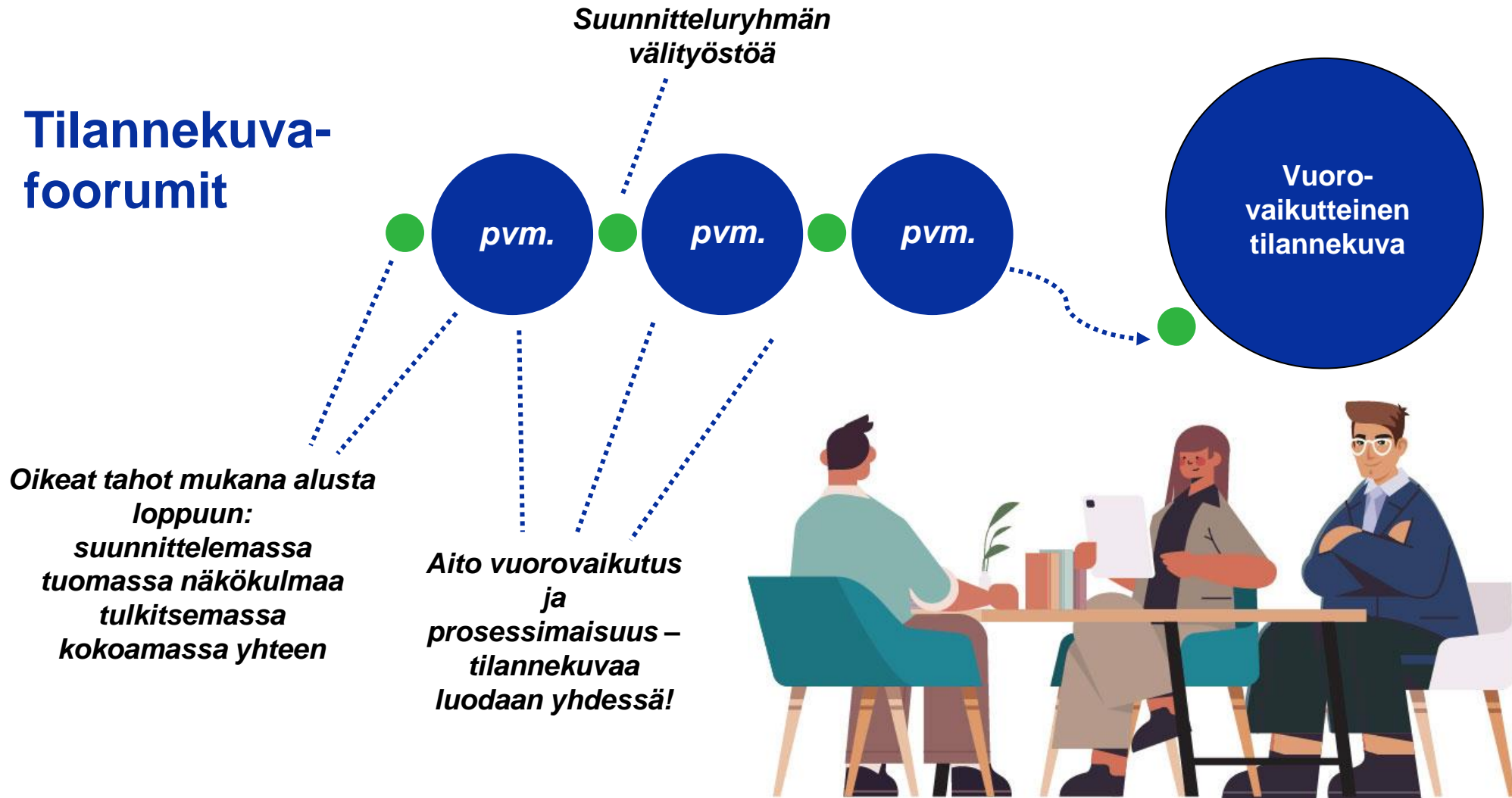
Aloittaa yhteistyö innostavasti → osallistujat haluavat olla mukana prosessissa

- **Luoda osallistujille kokonaiskuva prosessista ja sen vaiheista sekä tavoitteista** → Kaikki mukana olevat tietävät, mistä on kyse ja orientoituvat yhteiseen tekemiseen
- **Aloittaa tilannekuvan muodostaminen** → Syntyy ensimmäinen aihio SWOTista
- **Pureutua yritysoppilaitosnäkökulmaan: jakaa yritys­kyselyn tulokset ja saada erityisesti yrittäjien ääntä kuuluviin** → Ajantasainen ymmärrys alueen yritysoppilaitosyhteistyön tilanteesta syvenee ja lisääntyy

PROSESSI JA OSALLISTUJIEN SITOUTUMINEN SIIHEN

Tilannekuva- foorumit

ROOLIEN SOPIMINEN

- **Sisällölliset asiantuntijat ja näkökulmien tuojat:** alueen omat näkökulmat ja kommentoijat sekä ulkopuoliset henkilöt, jotka esittelevät esimerkiksi jotakin tietosisältöä.
- **Foorumin pääfasilitoija** huolehtii siitä, että foorumi pääsee tavoitteisiinsa, työskentely on sujuvaa ja että foorumi, että pysyy aiheessa ja aikataulussa. Fasilitoija vetää tilaisuutta ja ohjaa keskustelua
- **Fokusoivien ja rajaavien puheenvuorojen pitäjät** auttavat kirkastamaan tavoitetta ja fokusta. Tätä roolia voi hoitaa pääfasilitaattori itse tai muu joku suunnitteluryhmään kuuluva.
- **Muistiinpanojen kirjoittaja** kirjaa alustuksia ja kommentteja muistiin, jotta ajatukset jäävät jatkoa varten muistiin ja ovat suunnitteluryhmän käytettävissä foorumin jälkeen.
- **Tekninen tuki** auttaa ihmisiä pääsemään linjoille ja kirjautumaan työskentelyalustaan.
- Henkilö, joka tekee hoitaa **alustoihin liittyvää teknistä taustatyötä**, kuten jakaa pienryhmät, varmistaa että puhujien videokuva näkyy, avaa mahdollisesti työskentelyalustan näkymiä jne.

Koko tilannetyön fokuksena yritysten toimintaedellytysten parantaminen – haluamme tietoa yritysten tarpeista

1. FOORUMI – KESKEISET TEHTÄVÄT (VERKKOTILAISUUS)

- **Pääfasilitaattori**
- **Fokusoivien ja rajaavien puheenvuorojen esittäjät**
 - Mistä alueen elinvoima syntyy (yritys, julkinen hallinto, 2 x 5 min.)
 - Mitä ymmärrämme elinvoimalla, sisällön fokus ja rajaus (5 min.)
 - Uutta tietoa alueen yritysten näkökulmista, yrityskyselyn läpikäyntiä, yritysoppilaitos osio, yrityskommentti (5 min.), oppilaitoskommentti (5 min.)
 - Pienryhmätyöskentely ja sen pohjustus, yrityspuheenvuoro (5 min.) trendikysymyksestä
 - Mahdollinen yhteenveto-puheenvuoro kuullusta
- Muistiinpanojen kirjoittajat
- (Verkkotilaisuuden chat keskustelun fasilitaattori)
- (Verkkotilaisuuden chat sisältökysymyksiin vastaaja)
- (Verkkotilaisuuden osallistujien tekninen tukihenkilö)
- Järjestäjien tekninen tulihenkilö

Suomen Kasvukäytävän Vuorovaikuttamisen tilannekuvan Extranet tukena sekä suunnitteluryhmälle että osallistujille

Avaus ja tervetulosanat

Mistä syntyy alueen elinvoima?

Puhujat

Ajankohtaista tietoa ja tulevaisuuden
trendejä yritysten näkökulmasta alueella

Puhujat

Pienryhmätyöskentely

Tilaisuus päättyy - kiitos!

ENSIMMÄINEN FOORUMI - AIKATAULU

Ennen alkua välineiden tarkistus yms.

1. Tilaisuuden avaus ja orientaatio (fasilitaattori 5 min.)
2. Mistä alueen elinvoima syntyy (yritys, julkinen hallinto, 2 x 5 min.)
3. Tekemisen rajaus (fasilitaattori tai suunnitteluryhmän jäsen, 5 min.)
4. **Mitä ymmärrämme elinvoimalla, sisällön fokus ja rajaus** (5 min.)
5. Osallistujien työskentely: Mistä alueen elinvoima syntyy (15 min.) Muodostetaan **sanapilvi**, jota kohdan 2. puhuja(t) voivat kommentoida
6. Osallistujien työskentely: Alueen heikkoudet ja vahvuudet (15 min.) Muodostetaan **sanapilvi**. Yritysedustajan kommentti
7. Uutta tietoa alueen yritysten näkökulmista, yrityskyselyn läpikäyntiä, yritys-oppilaitos osio (yhteensä 15 min.) Aluksi fasilitaattori alustaa (5 min.), yrityskommentti (5 min.), oppilaitoskommentti (5 min.)
8. Pienryhmätyöskentely ja sen alustus (50 min)
 - Pohjustus, yrityspuheenvuoro (5 min.) trendikysymyksestä
 - Ohjeistus pienryhmiin, fasilitaattori (5 min), **kirjaukset ryhmistä alustalle**
 - Pienryhmäkeskustelu (25-30 min.)
 - Ryhmätöiden purku (10 min), kommentit keskusteluista sovituista ryhmistä
 - **Mahdollinen yhteenvetopuheenvuoro** kuullusta
9. Päivän oivallukset (5 min.), osallistujat kirjaavat **chattiin/howspace**
10. Kiitokset ja seuraavat askeleet, fasilitaattori 5 min.)

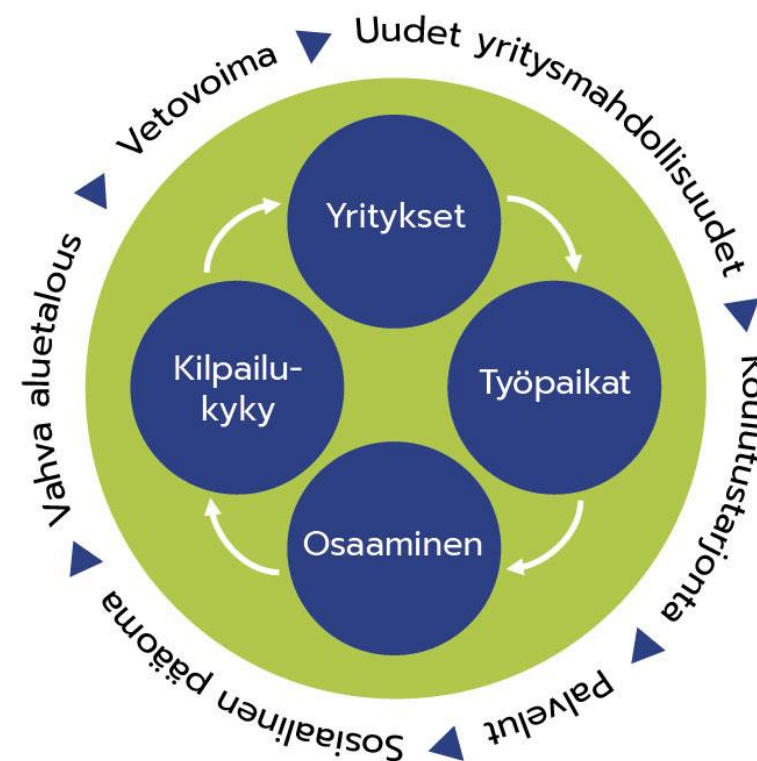

Suunnitteluryhmän työskentely 1. foorumin jälkeen

TILANNEKUVAN TYÖSTÄMINEN

- Ensimmäisen tilannekuvafoorumin jälkeen suunnitteluryhmä aloittaa tilannekuvan työstämisen foorumissa tuotetun aineiston pohjalta.
- Ensimmäisessä vaiheessa laaditaan SWOT-analyysi, joka avaa alueen vahvuuksia, heikkouksia, uhkia ja mahdollisuuksia yritysten toimintaedellytysten kannalta.
- Ensimmäisen ja toisen foorumin väliin kannattaa varata vähintään kaksi suunnitteluryhmän tapaamista – lisäksi kannattaa varata aikaa foorumissa tuotetun aineiston koostamiseen.

Elinvoiman elementit ja työn fokus

*"Elinvoimaraketti" raamittaa
SWOT-analyysin kokoamista*

Yrityskysely 1. foorumin tietotyötteenä

Kasvukäytävä tarjoaa kyselyn mukana oleville alueensa kunnille, muut voivat hyödyntää kysymyspatteria

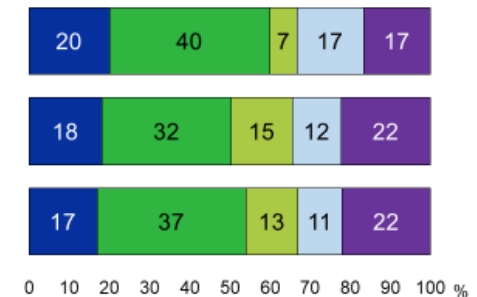
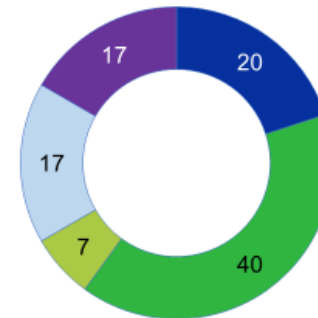
- Haastattelututkimus, kuvaava otos alueen yrityksistä
- Toteuttajana ollut Taloustutkimus
- Tilaus hyvissä ajoin

Yrityskysely tulosten **analysointi** on pohjana yritysten tarpeista käytävälle keskustelulle

- Puheenvuoron pitäjänä yrittäjät ja oppilaitos
- Osallistujat saavat koko raportin käyttöönsä
- Tieto rikastuu ja lisääntyy keskustelussa, **syntyy uutta tietoa ja ymmärrystä**

4 Oletteko tehneet yhteistyötä oppilaitosten kanssa?

■ Teemme aktiivista yhteistyötä oppilaitosten kanssa ■ Teemme yhteistyötä oppilaitosten kanssa satunnaisesti ■ Olemme tehneet yhteistyötä oppilaitosten kanssa, mutta se ei ole meille tällä hetkellä tarpeellista, mahdollista tai kiinnostavaa □ Emme ole tehneet yhteistyötä oppilaitosten kanssa, mutta olisimme kiinnostuneita ■ Emme ole tehneet yhteistyötä oppilaitosten kanssa, eikä se ole meille tällä hetkellä tarpeellista, mahdollista tai kiinnostavaa

n=kaikki vastaajat

1. Trendien vaikuttavuus yrityksenne liiketoiminnan kehittämiseen?

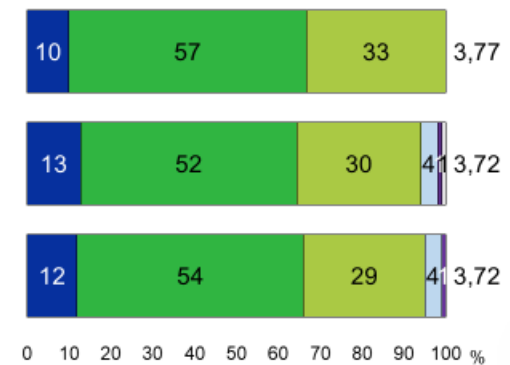
- Trendeistä ei kysytty nyt täydennyshaastattelujen yhteydessä. Tulos on aiemman Kasvukäytävän tutkimuksen (2022) ja Sitran tutkimuksen (2021) pohjalta seuraava:
- Trendeistä **voimakkaimmin** yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen vaikuttavat:
 - Työn merkityksellisyyden korostuminen
 - Kasvava pula osaavasta työvoimasta
 - Verkostomaisen toiminnan kasvava merkitys
 - Työn ja yritystoiminnan digitalisaatio ja automatisaatio
- Esitetyistä trendeistä **harvimmin** liiketoiminnan kehittämiseen vaikuttavat:
 - Yhteiskunnan monimuotoistuminen
 - Työurien pirstaloituminen
 - Ekologinen kriisi
- Kasvukäytävän alueen tutkimuksen tulos on samansuuntainen** Sitran aiemman havainnollistettu seuraavalla sivulla.
- Aluekohtaisesti vertailtuna nähdään, että työn merkityksellisyys korostuu kaikkien Hajontaa kuntien välille tulee näkemyksessä työvoimapulasta, se mainitaan muita kunnissa. Digitalisaatio mainitaan muita useammin Janakkalassa. (HUOM. Alueveikkoa koska osalle yrityksistä kysymyksiä ei Kasvukäytävän tutkimuksessa esitetty, sillä aiemmin Sitran tutkimuksessa)

5

Kasvukäytävän elinvoimakysely 2022 - Syksy 2022/ Taloustutkimus Oy / 6840 / TM & TT

2. Miten hyvin olette tunnistaneeet yrityksenne tulevaisuuden osaamistarpeet?

■ 5 erinomaisesti ■ 4 hyvin ■ 3 tyydyttävästi ■ 2 välttävästi ■ 1 erittäin huonosti □ en osaa sanoa Keskiarvo

n=kaikki vastaajat

7

Kasvukäytävän elinvoimakysely 2022 - Syksy 2022/ Taloustutkimus Oy / 6840 / TM & TT

Marraskuu 2022

Keskustelu!

Käsikirja ja materiaalit suunnitteluryhmän tukena

KÄSIKIRJA, MATERIAALIT JA YHTEISTYÖALUSTA

- Käsikirja, materiaalit ja yhteisö löytyy Kasvukäytävän extranetistä
- Rekisteröityminen ja ilmoittautuminen avoimiin tilaisuuksiin:
www.suomenkasvukaytava.fi
- Materiaalista löytyy niin ohjeet, kutsut kuin juoksutuksen pohjat sekä foorumien esitysdiojen pohjat

KONSEPTI ON MONIKÄYTTÖINEN

- Vuorovaikutteinen tilannekuva ei ole ylimääräistä paikkakunnalla tehtävää, vaan tukee muuta hyvää tekemistä ja vauhdittaa tärkeää elinvoimatyötä.
- Konseptia voidaan kehittää ja hyödyntään moniin eri tarpeisiin ja tilanteisiin
 - Fokusointi, temaattisuus: akuutti paikallinen tilanne tai tulossa oleva muutos
 - Kevennetty versio kehitteillä
 - Hyödyntäminen laajoissa systemisissä kysymyksissä

Tervetuloa mukaan!

Suomen kasvukäytävä tukee alueiden toimijoita Sitran kehittämän vuorovaikutteisen tilannekuvan käyttöönotossa.

Perehdytämme kaikkia halukkaita tilannekuvaprosessin käyttöönotossa!

Rekisteröityminen ja ilmoittautuminen avoimiin tilaisuuksiin:

www.suomenkasvukaytava.fi

TILANNEKUVAN EXTRANET

Seuraavat perehdytykset

5. Toinen foorumi **ke 8.2.2023** klo 9-10
6. Kolmas foorumi **ke 22.2.2023** klo 9-10

KESKUSTELU JA KEHITTÄMINEN JATKUU.....

Ollaan yhteyksissä
Projektikehittäjä Anna Kirjavainen,
anna.kirjavainen@suomenkasvukaytava.fi

KIITOKSIA

